

Pasning af danske småkalve kan forbedres

Nyt kendskab til kalvepasning i danske malkekvægsbesætninger viser, at der er plads til forbedringer i forebyggelsen af kalvediarré.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Diarré hos kalve har vist sig at være årsag til 44 pct. af dødsfaldene hos danske kalve i alderen 0-1 år. Sygdommen medfører økonomiske konsekvenser og dårlig velfærd. Selv om pasning af kalve har stor betydning for forekomsten af diarré, har vores viden om, hvordan det generelt står til med kalvepasningen i de danske malkekvægsbesætninger været begrænset.

Derfor er der i samarbejde med Videncentret for Landbrug, Kvæg og Institut for husdyrvidenskab, AU, udarbejdet et bachelorprojekt med titlen 'Kalvepasning i danske malkekvægsbesætninger med fokus på forekomst af diarré'. Projektet bygger på svar fra 107 personer fra bedrifter med mælkeproduktion. Spørgeskemaet fokuserer på kalve i alderen 0-30 dage, da diarré især indtræffer i denne periode.

Haltende råmælksrutiner

64 pct. af respondenterne er enige eller delvis enige i, at diarré først og fremmest skyldes, at kalve ikke har fået nok råmælk af god kvalitet i tide. Alligevel angiver 37 pct. af disse respondenter, at de ikke undersøger indholdet af antistoffer i den råmælk, de tildeler kalvene. Selv blandt besætninger, der benytter råmælksbank, tester 20 pct. ikke kvaliteten af den råmælk, de lægger i banken. Ærgerligt, når der findes gode og enkle redskaber til kvalitetsvurdering.

Der ses en tendens til, at kalve født i aften- og nattetimerne ikke får råmælken inden for seks timer. I stedet skal de selv drikke fra koen eller får råmælk ved næste fodring. Det åbner for, at kalvene optager for lidt antistoffer, så immunsystemet svækkes, og risikoen for diarré øges.

Gamle uvaner

Spørgeundersøgelsen viser, at man på ca. 25 pct. af bedrifterne stadig følger en gammel praksis med ikke at give mælk til kalve med diarré. Årsagen til den uhensigtsmæssige restriktive fodring kan være manglende viden. Bl.a. fremgår det af stadig anvendt, men utidssvarende undervisningsmateriale til landbrugsskoleelever, at "mælken skal tages fra kalven, så snart der ses tegn på diarré". Ifølge nyere viden skal kalve med diarré have normale mængder mælk og i tillæg tildeles elektrolytvand for at opretholde væskebalancen. Opretholdelse af mælkefodringen er med til at sikre den bedst mulige funktion af kalvens immunsystem og forkorter den tid der går, inden tarmens normale funktion er genoprettet.

36 pct. af besætningerne med stor race tildeler bare fire-fem liter mælk pr. dag i kalvens første leveuge. Med vores nuværende viden omkring optimal forsyning med næringsstoffer bør kalve af stor race som minimum tildeles seks liter mælk pr. dag. Hvis mælkemængden reduceres, er der ikke meget overskud til tilvækst.

Manglende fokus på mælkens temperatur ved udfodring i mange besætninger kan udgøre et problem i forhold til risikoen for fodringsbetinget diarré, idet koagulationsprocessen i løben kompromitteres.

Der er således en række småting, som er med til at øge risikoen for diarré og dermed øget dødelighed i danske kvægbesætninger. Vi har rigeligt med viden til at opnå langt bedre resultater, men vi er fortsat for dårlige til at udnytte denne viden og få systematiseret arbejdet ude i kalvestalden, så vi sikrer, at pasningen er i top hver dag. /Rikke Bundgaard Tolstrup, bachelor i jordbrug, fødevarer og miljø

